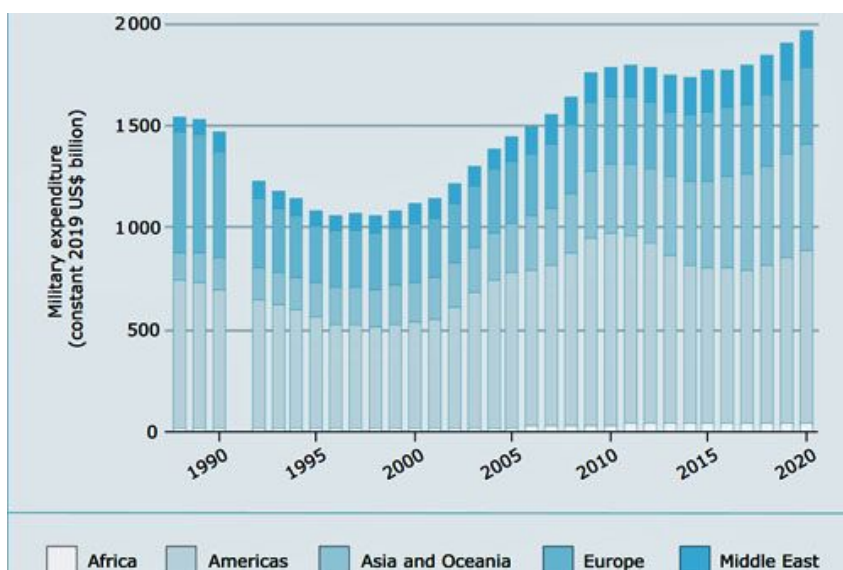

Wzrost wydatków obronnych w 2020

#Przemysł zbrojeniowy #Publikacje #Strategia i polityka 26 kwietnia 2021

Zgodnie z raportem opublikowanym dziś przez Sztokholmski Międzynarodowy Instytut Badań nad Pokojem (SIPRI), łączne globalne wydatki obronne wzrosły w 2020 do 1,981 bln USD. Oznacza to wzrost o 2,6% w ujęciu realnym od 2019. Najwięcej wydały USA, ChRL, Indie, FR i Wielka Brytania. Udział tej piątki w globalnych wydatkach zbrojeniowych wyniósł 62%. Zdecydowanym liderem pod tym względem są USA – 39% nakładów światowych.

Wydatki wojskowe w latach 1988-2020 według SIPRI, z podziałem na regiony

Wydatki na obronność rosły mimo kryzysu związanego z tzw. pandemią COVID-19 – według prognozy Międzynarodowego Funduszu Walutowego z października 2020, wartość światowego PKB zmalała o 4,4%. Co więcej, udział globalnych wydatków obronnych w PKB wzrósł do 2,4% z 2,2% w 2019. To największy wzrost obciążenia wojskowego rok do roku od czasu światowego kryzysu finansowego i gospodarczego w 2009. Oznacza to, że wydatki zbrojeniowe okazały się mało podatne na kryzys pandemiczny.

Według szacunków SIPRI, wydatki wojskowe USA w 2020 osiągnęły 778 mld USD. Oznacza to wzrost aż o 4,4% w stosunku do 2019. Był to trzeci rok z rzędu wzrostu amerykańskich wydatków zbrojeniowych po 7 latach ich ograniczania. W ten sposób Donald Trump i jego administracja próbowały wzmocnić gwałtownie słabnące siły zbrojne.

Chińskie wydatki obronne wzrosły 26 rok z rzędu (to jedyny taki przypadek w historii rankingu SIPRI). Według SIPRI, w 2020 wyniosły równowartość 252 mld USD, co oznaczało roczny wzrost o 1,9%, a aż o 76% w ciągu dekady. Co istotne, wydatki obronne ChRL nie wzrosły z stosunku do PKB ze względu na jego wysoki wzrost w 2020.

Udział wydatków obronnych wzrósł natomiast w przypadku państw NATO. To jednak przede wszystkim efekt spowolnienia wzrostu gospodarczego, a właściwie jego spadku. W rezultacie 12 członków NATO wydało co najmniej 2% PKB na obronność, gdy w 2019 było ich tylko 9. Na przykład Niemcy zwiększyły wydatki wojskowe o 5,2%, do 52,8 mld USD (o 28% więcej niż w 2011). Dało im to 7 miejsce w rankingu SIPRI.

Wydatki wojskowe w całej Europie w 2020 wzrosły o 4,0%. Według SIPRI, Polska (19 msc. w rankingu, za Iranem, a przed Holandią) wydała na te cele 13,0 mld USD, co oznaczało roczny wzrost aż o 8,7% i aż o 60% w ciągu dekady. Udział wydatków wojskowych sięgnął 2,2 % (w 2011 – 1,8%).

Rosyjskie wydatki wojskowe wzrosły w 2020 o 2,5%, osiągając równowartość 61,7 mld USD. Był to drugi rok wzrostu z rządu. Stało się tak mimo ograniczenia wydatków o 6,6% w stosunku do pierwotnych planów.

Z kwotą 59,2 mld USD Wielka Brytania zajęła piąte miejsce rankingu SIPRI. Jej wydatki wojskowe były o 2,9% wyższe niż w 2019, ale o 4,2% niższe niż w... 2011.

Poza ChRL, Indie (72,9 mld USD), Japonia (49,1 mld USD), Korea Południowa (45,7 mld USD) i Australia (27,5 mld USD) najwięcej wydawały na wojsko w Azji i Oceanii. Wszystkie te kraje zwiększyły nakłady obronne w latach 2019–2020 oraz w ciągu dekady 2011–2020.

Według SIPRI, wydatki wojskowe w Afryce Subsaharyjskiej wzrosły w 2020 o 3,4%, osiągając 18,5 mld USD. Największe wzrosty wydatków odnotowały Czad (+31%), Mali (+22%), Mauretania (+23%) i Nigeria (+29%), wszystkie w regionie Sahelu, a także Uganda (+46%).

Z kolei wydatki wojskowe w Ameryce Południowej spadły o 2,1%, do 43,5 mld USD. Spadek ten był w dużej mierze spowodowany 3,1-% spadkiem wydatków Brazylii, najczęściej płacących na obronność w subregionie.

Duży spadek wydatków wojskowych w 2020 zanotowało 11 krajów Bliskiego Wschodu, które znalazły się na liście SIPRI. Redukcja wyniosła aż 6,5%, do 143 mld USD. Wydatki obronne w 2020 ograniczyło aż 8 z 9 członków Organizacji Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC). Wydatki Angoli spadły o 12%, Arabii Saudyjskiej o 10%, a Kuwejtu o 5,9%. Bahrajn, eksporter ropy spoza OPEC, również obniżył wydatki – o 9,8%.

W rankingu SIPRI wszystkie zmiany procentowe wyrażone są w wartościach realnych (w aktualnym – ceny stałe z 2019). Wydatki wojskowe odnoszą się do wszystkich wydatków rządowych na bieżące utrzymanie i działania wojskowe, w tym pensje i świadczenia, wydatki operacyjne, zakup broni i sprzętu, infrastrukturę wojskową, badania i rozwój oraz administrację centralną, dowodzenie i wsparcie. Nie są to więc wyłącznie wydatki na zakupy uzbrojenia.

